

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-60 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-33/736-174
Karar Tarihi : 15.7.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı
KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat
ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Hilal YILMAZ, Recep GÜNDÜZ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Hannover Messe International İstanbul Uluslararası
Fuarçılık Ltd. Şti.
Temsilcisi Av. Ümit HERGÜNER
Süleyman Seba Cd. Sıraevler No:55 Akaretler 34357
Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR

30 : - Hannover Messe International İstanbul Uluslararası
Fuarçılık Ltd. Şti.
Büyükdere Cd. No:23 Cem İş Merkezi K:3 34361
Şişli/İstanbul
- Deutsche Messe AG
Messegelände 30521 Hannover ALMANYA
- Hannover Messe International GmbH
Messegelände 30521 Hannover ALMANYA
- Deutsche Messe Beteiligungsgesellschaft GmbH
Messegelände 30521 Hannover ALMANYA
- Bileşim Yayıncılık Fuarçılık ve Tanıtım Hizmetleri A.Ş.
Barbaros Cd. No:11, 4. Levent/İstanbul
- Mustafa ÜSTÜN
Barbaros Cd. No:11, 4. Levent/İstanbul
- Zakire Gül ÜSTÜN
Barbaros Cd. No:11, 4. Levent/İstanbul
40 - Melis ÜSTÜN
Barbaros Cd. No:11, 4. Levent/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Bileşim Yay. Fuarçılık ve Tan. Hizm. A.Ş. (Bileşim A.Ş.), Mustafa ÜSTÜN, Zakire Gül ÜSTÜN ve Melis ÜSTÜN'e ait, Hannover

Messe Bileşim Fuarçılık A.Ş. (HM Bileşim)'nin %40'ını temsil eden hisselerin, söz konusu şirketin % 50 hissesine sahip olan Hannover Messe International İstanbul Uluslararası Fuarçılık Ltd. Şti. (HTF) ve diğer grup şirketleri tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

50 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 30.6.2009 tarih ve 4500 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"ın ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 8.7.2009 tarih ve 2009-4-60/Öİ-09-HY sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 10.7.2009 tarih ve REK.0.08.00.00-120/224 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da, bildiri yapılan devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olduğu; devir sonucunda ilgili pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi, böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı; bu çerçevede işleme izin verilmesi gerektiği, görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

70 Dosya konusu işlem kapsamında, dar veya geniş pazar tanımlarının tercih edilmesinin işlemin pazardaki rekabet üzerindeki etkisi, işlemin izne tabi olmasına karar verebilmek için bakılan ciro ve pazar payı eşiklerini aşip aşmadığının tespiti bakımından farklılık yaratmayacağı göz önünde bulundurularak pazar tanımı yapılmamıştır.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.2.1. İşlemin Niteliği

80 Bildirim konusu devralma işlemi, Hannover Messe International HFT'nin, hâlihazırda hisselerinin %(...)sine ve ortak kontrolüne sahip olduğu HM Bileşim'deki hisse oranını, diğer ortaklardan hisse devralarak %(...)a çıkarması ile tam kontrole sahip olmasına ilişkindir. Devir işleminin gerçekleştirilebilmesi adına HFT'yi kontrol eden ve Alman Kanunlarına göre kurulmuş bulunan Deutsche Messe A.G. (DMAG) ve aynı grup şirketlerinden olan HFT, Hannover Messe International GmbH (HMI), Deutsche Messe Beteiligungsgesellschaft GmbH (DMB)'in oluşturduğu "Alıcılar" ile; Bileşim Yayıncılık Fuarçılık ve Tanıtım Hizmetleri A.Ş. (Bileşim A.Ş.), Mustafa ÜSTÜN, Zakire Gül Üstün ve Melis ÜSTÜN'ün oluşturduğu "Satıcılar" arasında bir "Hisse Devir Sözleşmesi" imzalanması planlanmaktadır. Taraflar, bildirim sürecinde, üzerinde mutabakata varılan Hisse Devir Sözleşmesi'nin nihai halini göndermekle beraber, bu sözleşmeyi imzalamamışlardır. Bununla birlikte, Rekabet Kurulu'nun izin vermesi

90 halinde sözleşmeyi aynen imzalayacaklarına ilişkin 10.6.2009 tarihinde düzenledikleri bir Taahhütname'yi Kurum'a tevdi etmişlerdir.

H.2.2. 1997/1 Sayılı Tebliğ Bakımından Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2. maddesinin (b) bendine göre, "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını ya da ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

100 Devralma öncesi mevcut durumda HM Bileşim hisselerinin %(...)'si HFT'nin, %(...) Bileşim A.Ş.'nin, %(...) 'si de Bileşim A.Ş.'nin kontrolünü elinde bulunduran gerçek kişilerin (Mustafa ÜSTÜN, Zakire Gül ÜSTÜN ve Melis ÜSTÜN) mülkiyetindedir. Bildirim formu ve eklerinden, devralma öncesi, aynı iktisadi bütünlük içinde olan Bileşim A.Ş. ve gerçek pay sahibi gerçek kişiler ile HFT'nin HM Bileşim üzerinde payları nispetinde kontrol hakkına sahip oldukları anlaşılmıştır. Devir sonrasında HFT ve bağlı bulunduğu iktisadi bütünlük içindeki şirketler, devralınanın kontrol hakkına sahip olacak, dolayısıyla ortak kontrolden tam kontrole geçiş meydana gelecektir. Buna göre, bildiri yapılan işlem Tebliğ'in 2. maddesi çerçevesinde bir devralmadır.

110 Öte yandan, anılan Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde yer alan, "*...birleşme veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulundan izin almaları zorunludur.*" hükmü ile izne tabi birleşme ve devralmalara pazar payı ve ciro eşiği getirilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına ve bu fıkranın ilk iki bendine göre, teşebbüslere ait pazar payı ve ciro hesaplanmasında; birleşme veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin ilgili ürün pazarındaki kendi pazar payları veya ciroları ile birlikte birleşme ve devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin veya ticari mal varlığının yarısından fazlasına ya da doğrudan veya dolaylı olarak yönetimini kontrol etme hakkına sahip olduğu

120 teşebbüslerin ilgili ürün pazarlarındaki ciroları da esas alınmak durumundadır.

Yukarıda yer verilen düzenleme kapsamında yapılan hesaplama göre, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile birlikte HFT'nin 2008 yılı cirosu (.....) YTL. olarak gerçekleşmiş olduğundan, anılan işlemin Kurul'un iznine tabi olduğu anlaşılmıştır.

Dosya mevcudu bilgilere göre, 2008 yılı içinde ülkemizde 13'ü genel, 418'i ihtisas fuarı olmak üzere 431 adet fuar düzenlenmiştir. Söz konusu fuarlardan 355 tanesi ulusal, geriye kalan 76 tanesi ise uluslararası niteliktedir. Bu fuar türlerinden hiçbirinde devralan ve aralarında devralınanın da bulunduğu iştirak ve bağlı ortaklıklarının pazar payları toplamı %(...)'i geçmemektedir. Buna göre,

130 ülkemizde düzenlenen ulusal ve uluslararası tüm ihtisas fuarlarını kapsayan geniş bir pazar perspektifinden bakıldığında, tarafların pazar paylarının oldukça düşük olduğu, herhangi bir yoğunlaşma veya hâkim durum yaratma endişesi doğurmadığı görülmektedir.

09-33/736-174

Bununla birlikte, düzenlenen fuarlarda fuarların niteliğini, tüketici perspektifinden talep ikamesini ve arz ikamesini de göz önüne alarak, daha dar pazar perspektifinden de kontrol değişikliğinin sektördeki yoğunlaşma üzerine etkilerinin analiz edilmesi gerekmektedir. Bu noktada, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından hazırlanan ve fuarları konu grup başlığına göre numaralandıran çalışmadan faydalanmak mümkündür. HFT ve iştiraki niteliğindeki teşebbüslerin düzenlediği fuarların konu kodları ve o alanda rakip teşebbüsler tarafından düzenlenen fuar sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

140

Tablo: HFT ve İştirakleri ile Rakipleri Tarafından Düzenlenen Fuarların Konu Gruplarına Göre Tasnifi.

<i>Firma</i>	<i>Konu Kodu</i>	<i>Türkiye’de Düzenlenen Toplam Fuar Sayısı</i>	<i>HFT ve İştiraklerinin Gerçekleştirdiği Fuar Sayısı</i>	<i>Rakip Sayısı</i>
HFT, Messe Frankfurt İstanbul Uluslararası Fuarcılık Ltd. Şti.	37	28	1	20
HM Bileşim, Bileşim A.Ş., HFT	34	18	5	10
HM Bileşim, Bileşim A.Ş., HFT	14	12	2	10
HM Bileşim, Bileşim A.Ş., HFT, Hannover Messe Sodeks Fuarcılık A.Ş.	23	46	4	29
Hannover Messe Sodeks Fuarcılık A.Ş.	9	9	1	8
HFT, Hannover Fairs Interpro Uluslararası Fuarcılık A.Ş.	8	8	2	5
HM Bileşim, Bileşim A.Ş., HFT	31	3	1	2

150 Tabloya göre, düzenlenen fuarlar kendi konu grupları içerisinde daha dar bir pazar perspektifinde değerlendirilse bile, 31 numaralı konu grubu (lojistik, taşımacılık, depolama, istifleme) dışında, rekabetçi bir yapıdan bahsetmek mümkün görünmektedir. 31 numaralı konu grubunda ise düzenlenen fuarlar bakımından oligopolistik bir yapının mevcut olduğu, hâlihazırda ülke çapında düzenlenen üç fuardan birini devralan ve hisseleri devredilen teşebbüsün ortak olarak düzenlediği, dolayısıyla kontrol değişikliği gerçekleştiğinde pazarın mevcut yapısında herhangi bir yoğunlaşma yaratmayacağı neticesine varılmıştır.

H.2.3. Rekabet Etmeme Yükümlülüğü'nün Değerlendirilmesi

Bildirime konu sözleşmenin rekabet yasağını düzenleyen 8. maddesinde aşağıdaki hükümlere yer verilmiştir:

160 *"8.1. Taahhüt: Satıcılar, Ek'te belirtilen ve HM Bileşim ve/veya HFT tarafından düzenlenen WIN Fuarlarıyla doğrudan veya dolaylı olarak, kendilerinin kontrolündeki bir tüzel kişilik aracılığıyla veya yatırım, istihdam, acentelik, dağıtıcılık, temsilcilik veya danışmanlık yollarıyla, imza tarihinden itibaren 3 (üç) yıl süreyle rekabet etmeyeceklerini gayrikabili rücu olarak kabul ve taahhüt ederler.*

8.2. Çalışanlara Teklif: Taraflar, işbu sözleşme tarihinde tarafların çalışanı olan herhangi bir kişiye, Kapanış tarihinden sonra üç yıl süreyle ilgili tarafın önceden yazılı izni olmaksızın doğrudan veya dolaylı olarak iş teklifi götürmeyeceğini ve bu çalışanları kendi bünyesine çekmeye çalışmayacağını gayrikabili rucü olarak kabul etmektedirler."

170 Sözleşme'nin ilgili hükümlerine göre, devreden taraf olan Bileşim A.Ş. ve diğer gerçek kişilere, devre konu teşebbüsün faaliyet alanları ile sınırlı olmak kaydıyla 3 yıl boyunca rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiştir. Birleşme/devralma işlemine ilişkin bir rekabet yasağının yan sınırlama olarak kabul edilmesi ve bu çerçevede işlemle birlikte değerlendirilmesi için söz konusu yasağın "yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma", "sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma" ve "orantılılık" kriterlerini sağlaması gerekmektedir. Yukarıda aktarılan rekabet yasakları, söz konusu kriterleri yerine getirdiği için, yan sınırlama niteliğindedir.

I. SONUÇ

180 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece

09-33/736-174

ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.